

Parallel ogohlantirishlar — Uchinchi raqam

Vahiyning Farishtalarini Ketma-ket Sinovdan O'tkazish Jarayoni:

Payg'ambarlik Xabarlarining Quvvatlantirilishi

Jeff Pippenger

2023-08-08

So'nggi maqolani Vahiy kitobining o'n to'rtinchi bobidagi uchala farishtaning ham qo'lida bir xabar borligini aniqlab yakunlagan edik. Ikkinchi va uchinchi farishta o'z xabari bilan tushib kelayotganida ular bilan birga “o'rama yozuv” borligi aytiladi. Har bir farishta bir xabarni ifodalaydi va har bir xabarning kelishi bir ta'sirni yuzaga keltiradi. Birinchi farishta 1798-yilda keldi. O'sha xabar muhrdan ochildi va yaqinlashib kelayotgan hukm to'g'risidagi bilim ortdi. O'sha bilimning ortishi ikki toifa sajda qiluvchilarni paydo qildi. Ikkinchi farishta kelganida protestantlarning qulashi haqidagi xabar muhrdan ochildi va bilim ortdi hamda ikki toifa paydo bo'ldi. Yarim tun faryodi xabari 1844-yil 22-oktyabrda kelganida, u Exeter lager yig'inida muhrdan ochildi va bilim ortdi hamda ikki toifa bokiralar paydo bo'ldi. Uchinchi farishta 1844-yil 22-oktyabrda kelganida, uchinchi farishtaning xabari va u ifodalaydigan barcha narsalar muhrdan ochildi hamda bilim ortdi va ikki toifa paydo bo'ldi.

Farishtalarda uchraydigan yana bir xususiyat farishtaning xabarlarining quvvatlantirilishi bilan bog'liqdir. Oldingi maqolada ko'rsatilganidek, ikkinchi farishtaning xabari Yarim tun faryodi xabari orqali quvvatlantirilgan edi, biroq Yarim tun faryodi bitta farishta bilan ifodalanmagan, balki ko'plab farishtalar bilan ifodalanagan. Ikkinchi farishtaga va Yarim tun faryodiga muvofiq kelgan tarix shuni ko'rsatadiki, ikkinchi farishtaning xabari Yarim tun faryodi unga qo'shilganda quvvatlantirilgan. Xuddi o'sha kitobda bizga shunday deyilgan:

“Men osmonda farishtalarning u yoqdan bu yoqqa shoshilib yurganini ko'rdim. Ular yerga tushib, so'ng yana osmonga ko'tarilar, qandaydir muhim bir voqeaning amalga oshishiga hozirlik ko'rar edilar. So'ng yerga tushish uchun vakolat berilgan yana bir qudratli farishtani ko'rdim; u uchinchi farishtaga o'z ovozi qo'shib, uning xabariga kuch va quvvat berishi kerak edi. Farishtaga ulkan qudrat va ulug'vorlik ato etildi, va u tushar ekan, yer uning ulug'vorligi bilan yoritildi. Bu farishtaning oldidan borib, ortidan ergashgan nur u qudratli ovoz bilan baland faryod qilib: “Buyuk Bobil quladi, quladi; u jinlarning maskaniga, har bir nopok ruhning makoniga, va har bir nopok hamda jirkanch qushning qafasiga aylandi”, deb aytar ekan, hamma joyga singib bordi. Bobilning qulashi haqidagi xabar, ikkinchi farishta tomonidan berilganidek, yana beriladi, unga 1844-yildan beri jamoatlarga kirib kelgan buzilishlar ham qo'shiladi. Bu farishtaning ishi ayni vaqtda kirib keladi va uchinchi farishta xabarining so'nggi buyuk ishiga qo'shiladi, u baland faryodga aylanganida. Va Xudoning xalqi yaqinda duch keladigan vasvasa soatida sobit turishga hamma joyda tayyorlanadi. Men ularning ustida buyuk bir nur turganini ko'rdim, va ular bu xabarga birlashib, uchinchi farishta xabarini buyuk qudrat bilan qo'rqmasdan e'lon qildilar.”

“Farishtalar osmondan tushgan qudratli farishtaga yordam berish uchun yuborildi, va men har yerda yangrayotgandek tuyulgan ovozlarni eshitdim: Undan chiqinglar, ey Mening xalqim, toki uning gunohlariga sherik bo‘lmanglar va uning balolaridan ulush olmanglar; chunki uning gunohlari osmongacha yetib bordi, va Xudo uning nohaqliklarini esladi. Bu xabar uchinchi xabarga qo‘shimcha bo‘lgandek tuyuldi va 1844-yilda yarim tun faryodi ikkinchi farishtaning xabariga qo‘shilgani kabi, unga qo‘shildi. Xudoning ulug‘vorligi sabr-toqatli, kutayotgan azizlar ustida qaror topdi, va ular qo‘rqmasdan oxirgi tantanali ogohlantirishni berib, Bobilning qulaganini e‘lon qildilar hamda Xudoning xalqini undan chiqishga da‘vat etdilar; toki ular uning dahshatli hukmidan qochib qutulsinlar.” Spiritual Gifts, 1-jild, 193, 194.

Yarim tun hayqirig‘i ikkinchi farishtaga qo‘shildi, va Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobi farishtasi uchinchi farishtaga qo‘shiladi; u uchinchi farishtaga qo‘shilganida esa, Adventizmning boshida Yarim tun hayqirig‘i bilan ikkinchi farishtaning qo‘shilganini takrorlamoqda. Ikki guvoh — ikkinchi va uchinchi farishta — asosida, har bir farishtaning xabari uni qudratlantiradigan ikkilamchi bir xabarga egadir. Bu ikki guvoh shuni o‘rgatadiki, birinchi farishtaning xabari tarixda kelganida, undan keyin albatta shunday bir nuqta kelishi kerak ediki, o‘sha xabar ikkilamchi bir xabar orqali qudratlantirilardi. Bu, albatta, birinchi farishta uchun ham to‘g‘ri edi. Biz hozir bayon etgan uzun iqtibosning birinchi paragrafida, Sister White birinchi farishtaga Yuhanno Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobi farishtasiga nisbat bergan ayni xususiyatlarni tatbiq etadi; u shunday deganida: “Menga aytildiki, uning vazifasi yer yuzini uning ulug‘vorligi bilan yoritish va insonni Xudoning kelayotgan g‘azabi haqida ogohlantirishdan iborat edi.” U ushbu parchada birinchi farishtani nazarda tutayotgani ravshandir.

Birinchi farishtaning xabari 1798-yilda kelgan edi, va undan keyin 1840-yil 11-avgustda, Usmonli hukmronligi barham topganida, kuch bilan ta‘minlandi. O‘sha paytda Vahiy kitobining o‘ninchi bobidagi qudratli farishta osmondan tushib keldi va bir oyog‘ini quruqlikka, bir oyog‘ini esa dengizga qo‘ydi. U birinchi farishtaning kuch bilan ta‘minlanishini ifodalaydi, va aynan shu narsa birinchi farishtaning ishini Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi farishtaning ishi bilan bir xil ish sifatida aniqlab beradi. Ikkalasi ham yer yuzini o‘z ulug‘vorligi bilan yoritishi kerak edi, biroq Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi farishta uchinchi farishtaga qo‘shiladi, xuddi Yarim tun nidosi ikkinchi farishtaga qo‘shilgani kabi va xuddi Vahiy kitobining o‘ninchi bobida tushgan farishta birinchi farishtaga qo‘shilgani kabi.

Shunday qilib, birinchi farishta kelganida, muhrdan yechilgan bir xabar paydo bo‘lib, u sajda qiluvchilarning ikki toifasini vujudga keltirdi. Birinchi farishtaning xabari Vahiy kitobining o‘ninchi bobidagi farishta tomonidan quvvatlantirilganda, uning qo‘lida Yuhannoga yeb qo‘yishni buyurgan kichik bir kitobcha bor edi; bu esa uning bir xabar olib kelganini, uni muhrdan yechganini va u sajda qiluvchilarning ikki toifasini vujudga keltirganini ko‘rsatadi. Ikkinchi farishta, Yarim tun nidosi va uchinchi farishta kelganida esa, sajda qiluvchilarning ikki toifasini sinovdan o‘tkazgan va vujudga keltirgan muhrdan yechilgan bir xabar bor edi.

Biz ko‘rib chiqayotgan parcha Masihning tarixini Millerchilar tarixi bilan qiyoslash orqali shuni ta‘kidlaydiki, Millerchilar tarixida yuz bergan izchil sinov jarayoni qadimgi Isroilning oxiri bo‘lgan Masih davrida ham yuz bergan. Agar izchil sinov jarayoni ruhiy Isroilning boshida va

qadimgi Isroilning oxirida yuz bergan bo'lsa, unda qadimgi Isroilning boshida bo'lganidek, ruhiy Isroilning oxirida ham izchil sinov jarayoni bo'ladi.

Milleritlar tarixida bu 1798-yildan 1844-yil 22-oktabrgacha bo'lgan davrda ikki toifa sajda qiluvchilarni sinovdan o'tkazib, vujudga keltirgan beshta muhrning ochilishini ifodalaydi. Ushbu parcha aniq o'rgatadiki, agar siz bir sinovdan yiqilsangiz, keyingi sinovdan o'ta olmaysiz, chunki siz hatto urinib ham ko'rmaysiz. Shuningdek, Masih davrida sinov jarayoni najot rejasiga nisbatan ilgari tanlangan ahd xalqi butunlay zulmatda qolishi bilan yakun topishi ham ravshandir. Doniyor va Yuhanno orqalaridagi ovozga quloq tutadiganlarni, ya'ni ochilgan har bir yangi haqiqatni shaxsan tadqiq etishni talab qilgan bosqichma-bosqich sinov jarayonidan o'tganlarni ifodalaydi.

Doniyor va Vahiy kitoblari bir kitobdir, Doniyor va Yuhanno esa o'sha bir kitobning ikki guvohidir. Bir guvoh kitobning boshidir, boshqa guvoh esa kitobning oxiridir. Har ikkala guvoh ham ramziy ma'noda o'lim va tirilishdan o'tgan; ulardan biri Midiya-Fors saltanati tomonidan ta'qib qilingan (bu Amerika Qo'shma Shtatlarini ifodalaydi), boshqasi esa Rim tomonidan ta'qib qilingan (bu papalikni ifodalaydi). Yuhanno Shabbatni tutuvchi bo'lgani uchun ta'qib qilinmoqda; bu Doniyorning o'z sajda-amaliyotlarini o'zgartirishdan bosh tortgani uchun ta'qib qilinishiga mos keladi. Ular birgalikda dunyoning oxirida yettinchi kun Shabbati o'rniga yakshanba ibodatini qabul qilishdan bosh tortganlari uchun ta'qib qilinadigan kishilarni ifodalaydilar.

Doniyor va Yuhanno orqali ifodalangan xalq muhrlanganlar bo'lgan yoki bo'ladi, chunki Doniyor shohning "farmoni"ga bo'ysunmagani uchun sherlar iniga tashlanganida, niyat o'zgarmasin deb, shoh toshni muhrladi. Doniyor abadiyat uchun muhrlangan edi, chunki Midiyaliklar va Forslarning qonunlariga ko'ra, shohning farmoni ham, uning muhrining hokimiyati ham o'zgartirilishi mumkin emas edi. Shohning muhri bir tosh ustiga bosildi va eshik yopildi. Yakshanba qonuni vaqtida eshik yopiladi va hech bir odam bu eshikni ocha olmaydi; xuddi eshik 1844-yil 22-oktabrda yopilganidek. Bu, bashoratda bayon etilgan bashoratli voqealarnigina emas, balki payg'ambar hikoya ichida tasvirlanganda, uni o'rab turgan holatlarni qo'llashning ahamiyatini ham ko'rib chiqish zarurligining oddiy bir misoli edi.

Biroq bu, Muqaddas Kitobiy haqiqatni tasdiqlash uchun ikki guvoh talab etilgani bois, boshlanishni (Doniyor kitobini) oxir bilan (Vahiy kitobini) bir xil bashoratning ikki guvohi sifatida birgalikda ko'rib chiqish qudratining ham bir namunasi. Bashorat qilingan voqealar ham, bashorat bilan bog'liq holda payg'ambarlar faoliyatining tasviri ham ilhomlangandir.

Butun Muqaddas Yozuv Xudoning ilhomi bilan berilgandir hamda ta'limot uchun, tanbeh uchun, tuzatish uchun, solihlikdagi tarbiya uchun foydalidir; toki Xudoning odami barkamol bo'lib, har qanday ezgu ishga to'la tayyorlangan bo'lsin. 2 Timo'tiy 3:16, 17.

Agar Muqaddas Kitobda bashorat qilingan voqealar dunyoning oxirini tasvirlayotgan bo'lsa, u holda payg'ambar bashoratni qabul qilgan va unga shahodat bergan paytdagi uning obrazi hamda uni o'rab turgan sharoit ham dunyoning oxirining tasviridir. Shunday ekan, payg'ambarning atrofi va faoliyati bashoratli tarzda tasvirlanganda, payg'ambarning o'zi dunyo oxiridagi Xudoning xalqining timsolidir. Shu tushuncha asosida, Malakiyodagi Ilyos haqidagi bashorat yo'nalishini Vahiy kitobining o'n to'rtinchi va o'n sakkizinchi boblari yo'nalishlari bilan birlashtirganimizda,

ularning barchasi oxirgi ogohlantirish xabarining tarixiga shahodat beradi, biroq ularning shahodati ikki tomonlamadir.

Xabar Xudoning xalqiga tashqi bo'lgan bashorat qilingan voqealardan iborat bo'ladi, ikkilamchi guvohlik esa payg'ambarning xabarni qabul qilish va uni e'lon qilish chog'idagi tajribasidan iborat bo'ladi. Bir xil tarixning tashqi va ichki tomonlarini ifodalovchi ikki bashoratli chiziq haqidagi payg'ambarlik tushunchasi Adventizmning kashshoflari tomonidan tan olinib, ommaviy qaydga kiritilgan. Menimcha, kashshoflarning bu qo'llanilishiga klassik misol — ular Vahiy kitobidagi yetti jamoat va Vahiy kitobidagi yetti muhrni jamoatning ichki va tashqi tarixini ko'rsatadigan parallel tarixlar deb belgilaganlaridir. Muhrlar tashqi tarixni, jamoatlar esa ichki tarixni ifodalaydi.

Malakiyodagi Ilyos xabari, Vahiy kitobining o'n to'rtinchi va o'n sakkizinchi boblari ayni bir yakuniy ogohlantirish xabarini ko'rsatadi; bu xabar Vahiy kitobining birinchi bobida "Iso Masihning vahiysi" deb ham ataladi. Birinchi bobda Xudo Ota bu xabarni Masihga berdi, Masih esa uni Jabroilga berdi, Jabroil esa uni Yuhannoga berdi, Yuhanno esa uni jamoatlarga yubordi. Ilyosning xabari, shuningdek Vahiy kitobining birinchi, o'n to'rtinchi va o'n sakkizinchi boblarida ifodalangan xabarlar aynan bir xil xabardir.

Payg'ambarlarning ruhlari payg'ambarlarga bo'ysunadi. Chunki Xudo tartibsizlikning emas, balki tinchlikning muallifidir; muqaddaslarning barcha jamoatlarida bo'lgani kabi. 1
Korinfliklarga 14:32, 33.

Bu har doim ayni xabardir, chunki "payg'ambarlar payg'ambarlarga bo'ysunadilar." Oyatlardagi "bo'ysunadilar" deb tarjima qilingan so'zning ma'nosi: "bo'ysundirmoq; o'zlik nisbatida itoat etmoq: — itoat ostida bo'lmoq (itoatli bo'lmoq), ostiga qo'ymoq, bo'ysundirmoq, (ga) bo'ysunmoq, (ga, ostida) bo'ysundirilgan holatda bo'lmoq, o'zini (ga) bo'ysundirmoq." Barcha payg'ambarlar bir-birlari bilan hamfikrdirlar va bir-birlariga bo'ysunadilar, aks holda ular bergan xabar chalkashlikni yuzaga keltirgan bo'lur edi.

Yakuniy ogohlantirish xabarining barcha bashoriy tasvirlari ayni bir xabarni ifodalaydi. Bu, Rabbimizning niyatidirki, o'n bokira haqidagi masalda "dono" deb hisoblanganlar, ya'ni Doniyor kitobi muhrdan ochilganda "bilimning ortishi"ni "anglaydigan" "donolar" deb ham atalganlar, aynan shu "donolar" maxsus xabar muhrdan ochilganda uni tanib olsinlar. Bu tanib olish Muqaddas Kitobning o'zida aniq ko'rsatilgan Muqaddas Kitobni tadqiq etish usulini qo'llash orqali amalga oshiriladi. Bu usul Ishayo yigirma sakkizinchi bobga muvofiq ravishda, Muqaddas Kitobdagi bir mavzuga taalluqli turli bashoriy yo'nalishlarni to'g'ri bashoriy voqealarni belgilash uchun bir-biriga parallel holda bir joyga keltirish jarayoni orqali bajariladi.

Ushbu maqolani shu yerda yakunlar ekanmiz, sabr-toqatingizni so'rayman; bu fikrlarni keyingi maqolada davom ettiramiz.